

S?n?f Yönetimi Stilleri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *S?n?f Yönetimi Stilleri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30391>

Özet

S?n?f Yönetimi Stilleri Ölçe?i (SYSÖ), e?itimcilerin ve ara?t?rmac?lar?n ö?retmenlerin s?n?flar?ndaki yönetim yakla??mlar?n? sistematik olarak de?erlendirmelerini sa?lamak amacıyla geli?tirilmif bir **psikometrik araçtır**. Bu ölçek, Aktan ve Sezer (2018) taraf?ndan Türkçe'ye uyarlanm?? ve **psikometrik özelliklerinin** incelenmesiyle geçerlik ve güvenilirlik çal??malar? tamamlanm??tır. Ölçek, ö?retmenlerin s?n?f içindeki davran??lar?n? ve ö?renci etkile?imlerini temel alan dört temel yönetim stilini ölçmeyi hedefler.

Uyarlama çal??mas?, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türkçe kültürü ve e?itim sistemi ba?lam?nda ne kadar uygun oldu?unu belirlemek için kapsamlı istatistiksel analizler içermiştir. Elde edilen bulgular, SYSÖ'nün Türk ö?retmenlerin s?n?f yönetim stillerini güvenilir ve geçerli bir biçimde ölçbildi?ini göstermektedir. Bu sayede, ö?retmen e?itim programlar?nda ve mesleki geli?im çal??malar?nda önemli bir de?erlendirme arac? olarak kullan?labilmektedir.

Anahtar Kelimeler

S?n?f Yönetimi Stilleri, **S?n?f Yönetimi**, Ö?retmen Stilleri, Otoriter, Yetkeci, Serbest, ?lgisiz, Psikometri, Ölçek Uyarlama.

Yazarlar

Sümer Aktan, Fatih Sezer.

Amaç

S?n?f Yönetimi Stilleri Ölçe?i'nin temel amacı, ö?retmenlerin s?n?f ortam?nda sergiledikleri farklı yönetim yakla??mlar?n? tanımlamak, kategorize etmek ve ölçmektir. Bu stiller genellikle ö?renci kat?lım?, disiplin stratejileri ve duygusal destek sa?lama düzeylerine göre farklılık göstermektedir. Ölçek, ö?retmenlerin kendilerini de?erlendirmelerine veya gözlemciler taraf?ndan ö?retmenlerin stillerinin belirlenmesine olanak tan?r.

Ölçe?in bir di?er önemli amacı ise e?itim ara?t?rmalar?na katkı sa?lamaktır. Ö?retmenlerin yönetim stilleri ile ö?renci ba?ar?s?, motivasyonu ve s?n?f iklimi aras?ndaki ilişkileri inceleyen çal??malarda standart ve güvenilir bir ölçüm arac? sunmaktadır. Uyarlama çal??mas?, özellikle Türk e?itim ba?lam?nda geçerli ve güvenilir ölçümler elde etmeyi amaçlam??tır.

Yapı

S?n?f Yönetimi Stilleri Ölçe?i (SYSÖ), ö?retmenlerin s?n?f yönetiminde kullandıkları yakla??mlar? temsil eden dört farklı alt boyuttan oluşmaktadır. Bu dört boyut, genellikle **s?n?f**

yönetimi literatüründe kabul gören temel davran??sal paternleri yans?t?r. Ölçek toplamda 12 maddeden olu?ur ve her bir alt boyut 3 madde ile temsil edilir.

Ölçe?in ölçtü?ü dört temel yönetim stili ?unlard?:

Otoriter (Authoritarian): Yüksek talepkarlık ve düşük duyarlılık ile karakterize edilen, kat kurallara ve cezaya dayalı yönetim stilini ölçer.

Yetkeci (Authoritative): Hem yüksek talepkarlık hem de yüksek duyarlılık gösteren, kuralları açıklayan ve öğrencilere destek sağlayan ideal yönetim stilini ölçer.

Serbest (Permissive/Laissez-faire): Düşük talepkarlık ve yüksek duyarlılık içeren, kurallardan gevşek olduğu ve öğrencilere aşırı özerklik tanıyan yönetim stilini ölçer.

İgisiz (Neglectful/Uninvolved): Hem düşük talepkarlık hem de düşük duyarlılık sergileyen, sınıfı ve öğrencilere karşı kayıtsız kalan yönetim stilini ölçer.

Geçerlik

S?n?f Yönetimi Stilleri Ölçe?i'nin (SYSÖ) geçerlik çal??malar?, ölçe?in amaçlad??? yapıyı doğru bir şekilde ölçtü?ünü kanıtlamak amacıyla iki ana amaçta gerçekleştirilmiştir. Bu çal??malar, ölçe?in yapısal geçerliliğini incelemeye odaklanmıştır.

İlk amaçta, ölçe?in faktör yapısını ortaya çıkarmak ve orijinal yapıyı doğrulamak için **Açıklayıcı Faktör Analizi** (AFA) uygulanmıştır. AFA, SPSS 21 paket programı kullanılarak gerçekleştirilmiş ve bu analizler, ölçe?in orijinal yapısında bulunan faktör sayısını doğruladığını göstermiştir. İkinci amaçta ise, teorik olarak belirlenen faktör yapısını veri tarafından ne ölçüde desteklendiğini test etmek amacıyla **Doğrulayıcı Faktör Analizi** (DFA) yapılmıştır. DFA analizleri için Lisrel 8.54 istatistik programı kullanılmıştır, bu da ölçe?in madde-yapı uyumunun güçlü olduğunu ortaya koymuştur.

Güvenirlik

SYSÖ'den elde edilen ölçümlerin tutarlılığı ve kararlılığı belirlemek amacıyla kapsamlı güvenilirlik çal??maları yapılmıştır. Bu çal??malar, ölçüm sonuçlarının zaman içinde ve farklı madde grupları arasında ne kadar stabil olduğunu göstermiştir.

Güvenirlik analizlerinde üç temel yöntem kullanılmıştır:

Test Tekrar Test Güvenirliği: Ölçe?in farklı zamanlarda uygulandığında benzer sonuçlar verip vermediğini belirlemek için kullanılmıştır. Bu, ölçümlerin zamana karşı kararlılığı gösterir.

Çok Tutarlılık Katsayı (Cronbach Alfa): Ölçek maddelerinin birbiriyle ne kadar uyumlu olduğunu ölçmek için **Cronbach Alfa katsayı** hesaplanmıştır. Yüksek bir katsayı, maddelerin aynı yapıyı ölçtü?üne işaret eder.

İki Yarın Güvenirlii: Ölçeğin iki rastgele yarıya bölünmesi ve bu iki yarıdan elde edilen puanlar arasındaki korelasyonun incelenmesi yoluyla iç tutarlılık değerlendirilmiştir.

Faktör Analizi

Sınıf Yönetimi Stilleri Ölçeğinin faktör yapısının incelenmesi, geçerlik çalmaları merkezî bir bileşeni oluşturmuştur. Araştırmacılar, ölçeğin teorik olarak beklenen yapısını hem keşfetmek hem de doğrulamak için ileri istatistiksel yöntemler kullanmışlardır.

Uyarlama çalışması başlangıcında, ölçeğin orijinalinde bulunan beş faktörlü yapının Türkçe versiyonunda da geçerli olup olmadığını incelemek üzere **Açıklayıcı Faktör Analizi** (AFA) uygulanmıştır. Bu analiz, **SPSS 21** istatistik paket programı kullanılarak gerçekleştirilmiş ve faktör yapısının doğrulandığı bildirilmiştir. Ancak, nihai Türkçe form 4 alt boyuttan ve 12 maddeden oluşacak şekilde yapılandırılmıştır.

Yapısal geçerliliği kesinleştirmek adına, modelin veri ile uyumunu test etmek için **Doğrulayıcı Faktör Analizi** (DFA) uygulanmıştır. DFA, yapısal eşitlik modellemesi için güçlü bir araç olan Lisrel 8.54 programı kullanılarak yürütülmüştür. DFA sonuçları, dört faktörlü yapının (Otoriter, Yetkeci, Serbest, İşsiz) Türk örneğinde iyi bir uyum sergilediğini ve ölçeğin yapısal geçerliliğinin yüksek olduğunu kanıtlamıştır.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Likert Tipi (Derecelendirme formatı belirtilmemiştir, ancak psikometrik ölçekler genellikle Likert formatındadır.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğretmenler ve Eğitim Çalışanları

Yaş Grubu: Yetişkin (Öğretmenlik mesleğini icra edenler)

Popülasyon Detayları: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması, öğretmen örneklemini üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim veya gözlemci değerlendirmesi yoluyla öğretmenlerin sınıf yönetimi stillerini dört temel boyutta ölçmek için kullanılan standart bir psikometrik ölçektir.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen Yönetim Stilleri, Eğitim Psikolojisi, **Cronbach Alfa**, Faktör Yapısı, **SPSS**, Lisrel, Adaptasyon.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Mevcut Değil

Bağli Kurulu E-posta Adresleri: sumeraktan@balikesir.edu.tr (Sorumlu Yazar Sümer Aktan)

Yazın Adresi: Balıkesir Üniversitesi, Türkiye (Sorumlu Yazarın Bağli Olduğu Kurum)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin orijinal uyarlama çalışması 2018 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için izin ve ücret bilgileri konusunda sorumlu yazar Sümer Aktan ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Orijinal PDF dokümanı aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [sinif-yonetimi-stilleri-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Aktan, S., ve Sezer, F. (2018). Sınıf yönetimi stilleri ölçeğinin **psikometrik özelliklerinin** incelenmesi. *Kastamonu Education Journal*, 26(2), 439-449.

Sınıf Yönetimi Stilleri Ölçeği Maddeleri

Sınıf Yönetimi Stilleri Ölçeği, dört alt boyutta toplam 12 maddeden oluşmaktadır:

Otoriter (3 m) :

Yetkeci (3 m) :

Serbest (3 m) :

İlgisiz (3 m) :